

[Svend Auken]

Derimod er Socialdemokratiet rede til, som vi også gjorde det i foråret, at drøfte alle ændringer i dagpengesystemet, som kan forhindre misbrug, og som kan medvirke til mindre bureaukrati og større menneskelighed.

Jeg ser i pressen her til morgen, at der er en invitation til langsigtede forhandlinger på dette område, og med de tilkendegivelser, jeg her har givet, vil vi gerne positivt tage imod den udstrakte hånd.

Statsministeren har nedsat en ny socialreformkommission, hvor dagpengesystemet igen skal udpeges som skurk. Det vil jeg advare imod – det kommer der ikke noget godt ud af. Enhver, der arbejder inden for den sociale sektor, vil kunne fortælle, at problemet i Danmark ikke er dagpengesystemet, men at vi mangler i hundredtusindvis af arbejdspladser. Væksten i det, man kalder overførselsindkomster, og udstødningen af mennesker skyldes, at der er forsvundet mange tusinde arbejdspladser, uden at der er kommet nye til, og den udvikling vil jo desværre fortsætte. Senest har Teknologisk Institut forudsat, at yderligere 75.000 vil miste deres arbejde i de næste tre år.

Den bedste socialpolitik er ikke dagpenge-reform og flere hattedamer, men investeringer, job, uddannelse – kort sagt aktivitet i videste forstand.

Et oplagt beskæftigelsesområde er flere til pasning af små børn, ældre og syge. Socialdemokratiet har påvist, at man kan ændre vore stive systemer mellem stat og kommuner således, at der uden store merudgifter på denne måde kan beskæftiges i tusindvis af mennesker. Samtidig kan vi nedbringe ventelister og øge den menneskelige trivsel og den sociale tryghed.

Personalet på disse vigtige områder er ofte lavtlønnede mennesker, hvor forskellen mellem løn og dagpenge næsten udlignes af større skatteindtægter, og for børnepasningens vedkommende skal man heller ikke glemme, at vi jo også får penge ind, når vi øger børnepasningsmulighederne, i kraft af den høje forældrebetaling.

Det fører mig frem til den vigtige tanke om borgernes rettigheder. Vi vil komme med et forslag til lov om borgernes rettigheder med hensyn til samfundets service. Forslaget skal gøre op med kødannelser og tidsubestemte ventelister i det offentlige. Vi har vænnet os til,

når det drejer sig om privatforbrug og indkøb af private livsforbrødsnødheder, at det ikke er acceptabelt, at vi skal stå i lange køer og have ubestemte ventetider. Det er en vigtig del af vores frihedsfølelse, at vi kan få de varer, vi vil have, uden at skulle stå i kø hele tiden.

Jeg tror, en af drivkræfterne imod det kommunistiske diktatur netop var, at befolkningerne hele tiden var tvunget til at stå i kø. Men hvorfor skal der så være kødannelser, når det drejer sig om samfundets service, og hvorfor de mange tilfældigheder, som er svære at forklare? Hvorfor skal det ikke være en ret at få sit barn passet, når barselhvilen er overstået, ligesom man har ret til at få sit barn i børnehaveklasse, når det er fyldt 6 år, eller i skole, når det er fyldt 7? Hvorfor skal ældre mennesker tvinges til at blive liggende på hospitalet, selv om de er færdigbehandlede, eller tvinges til at blive i eget hjem, når de umuligt kan klare sig selv, blot fordi der mangler en ordentlig plejehjemsplads?

Samfundets behandling af de ældre er ofte udmærket, men den kan også være under al kritik. Der er tilfælde, der simpelt hen er uacceptable. Jeg kan også sige, at Socialdemokratiet vil bruge sin kraft til at forhindre regeringens anslag imod hjemmehjælp og varme-hjælp for pensionisterne, ligesom vi vil gå imod forringelser for efterlønsmodtagerne. Ved forslag om nedskæringer for de ældre skal der ikke laves kompromis, der skal siges nej. Hvorfor skal syge mennesker i øvrigt gå i måneders uvished med hensyn til hospitalsbehandling, når det drejer sig om alvorlige lidelser? Vores sundhedssystem er blandt verdens bedste og billigste, men det presses hårdt af ideologiske forslag og regeringens sparekrav.

En lov om borgernes rettigheder skal lægge op til sikring af korte ventetider på disse områder, altså børnepasning, ældreomsorg og sygdomsbehandling. Men også på andre områder, f.eks. inden for vigtige menneskelige anliggender som adoption og domstolsbehandling, kan et forslag om borgernes rettigheder være på sin plads. Vi indbyder alle partier til samarbejde om at finde den rigtige form.

Det danske velfærdssamfund med blanding af social tryghed og økonomisk effektivitet er en god model, men systemet sander til, hvis ikke der kommer ny dynamik og fornyelse til. Denne dynamiske fornyelse af erhverv og sam-